

Technische vragen

Van : D66 Gouda - Heike Brandes
Datum vraag : 17-03-2025
Onderwerp : Kaders Sociaal Domein
Commissiegriffier : Lars van der Linden
Datum antwoord :

Aanleiding:

Op 19 maart 2025 spreekt de commissie Samenleving over de kaders Sociaal Domein. In voorbereiding daarop heeft de fractie van D66 de volgende vragen:

Vragen Tussenevaluatie 2025 Beleidsnota iedereen kan meedoen:

1. In de Tussenevaluatie, bij het kopje 'Wonen, ondersteuning en zorg voor ouderen' op pagina 14, staat opgesomd welke acties er in gang zijn gezet. Kan worden aangegeven wat er is bereikt met deze acties?
2. Datzelfde geldt voor het kopje 'Casemanagement en regie' op pagina 15. Kan worden aangegeven wat er is bereikt met de ingezette acties?

Vragen Rapportage Besparingsopgave Gemeente Gouda:

1. In paragraaf 4.1.1. wordt aangegeven dat er ingezet gaat worden op de samenwerking met externe partijen, met name GI's. Dit met name om de doorverwijzingen naar niet-gecontracteerde aanbieders terug te brengen. Hier wordt veel besparingspotentieel gezien. Is bekend wat de reden is van het hoge aantal doorverwijzingen naar niet-gecontracteerde aanbieders door met name GI's?
2. Kan worden aangegeven op welke vlakken de samenwerking met in dit geval de GI's tekort schiet waardoor de voorgestelde maatregelen nodig zijn?
3. Bij maatregel J2, het sturen op (en afschalen van) lopende indicaties wordt bij de risico's/randvoorwaarden genoemd dat ouders vaak goed voorbereid het gesprek in gaan en alle uitzonderingssituaties kennen. Dit impliceert dat er in die gevallen zorg/ondersteuning wordt ingezet die weliswaar rechtmatig is, maar niet zozeer doelmatig is omdat de indruk bestaat dat met minder ondersteuning evengoede resultaten kunnen worden behaald. Welke maatregelen is het college voornemens om te nemen om hier mee om te gaan?
4. Als het gaat om het sturen op (en afschalen van) lopende indicaties, wordt veel verwacht van de inzet van een casemanager. Wat is de professie van deze casemanager? En wat is de opdracht die deze casemanager heeft?
5. Tevens wordt er genoemd dat bij het afschalen naar een basis-product, vaak een andere medewerker wordt ingezet, wat de effectiviteit kan verminderen. Welke oorzaak wordt hiervoor gezien? Staan hier ook oplossingen tegenover?

6. Maatregel J3 gaat over de afbakening van de jeugdzorg. Hier wordt gerefereerd aan de landelijke ontwikkeling die hierop wordt ingezet. Kan worden aangegeven wat Gouda als gemeente kan doen, al dan niet los van de landelijke ontwikkelingen?
7. Bij maatregel J4 wordt enerzijds aangegeven dat de 40 duurste casussen goed in beeld zijn, even verder wordt aangegeven dat deze maatregel gaat over die 40 casussen die tussen de € 50.000 en € 100.000 kosten en minder goed in beeld zijn. Betreft dit andere casussen dan waar eerder aan gerefereerd werd?
8. In paragraaf 4.2 vinden we een overzicht van de financiële effecten van de voorgestelde maatregelen. Is er een onderbouwing geleverd door Berenschot van deze mogelijke besparingen, inclusief de verwachte besparing voor de Goudse aanpak complexe scheidingen? Zo ja, mogen we deze inzien, zo nee, waarom niet?
9. In dit zelfde overzicht zien we dat bij maatregel J4 in 2025 50% van het besparingspotentieel zou kunnen worden gerealiseerd, in 2026 100% en dat daalt in 2027 weer naar 75%. Wat is de reden voor deze daling in 2027?
10. De verschillende voorgestelde maatregelen gaan grote impact hebben op het Sociaal Team van Gouda. In hoeverre zijn zij nu geëquipeerd voor deze opgave? Wat is er nodig om hen in positie te krijgen en de effecten van de maatregelen te kunnen laten landen bij het Sociaal Team?

Antwoorden:

Tussenevaluatie

1. Inwoners van 75 jaar en ouder worden beter bereikt doordat de brief over de ouderenvoorlichting in 2024 is aangepast. Hiervoor is samengewerkt met het Taalhuis. Ook is de bewustwording rondom het thema dementie vergroot door de voorlichtingscampagne over dit thema. Dit heeft geleid tot het verkrijgen van het certificaat Dementievriendelijke gemeente. Daarnaast is er een bewustwordingscampagne gestart en een papieren ouderengids ontwikkeld. De ouderengids kan opgehaald worden op verschillende plekken in de stad. Wegens succes is er al een herdruk geweest.
2. Casemanagement is een pilot van 2 jaar. De pilot is gestart in maart 2024. Momenteel vindt de tussenevaluatie plaats. De resultaten van casemanagement zijn op dit moment nog niet bekend.

Er is een regiekaart ontwikkeld en deze is in het eerste kwartaal 2025 beschikbaar gekomen. Deze kaart helpt als werkinstructie wanneer sprake is van procesregie bij meervoudig complexe gezinnen.

Rapportage besparingsopgave

1. Er zijn diverse redenen waarom er wordt doorverwezen naar niet-gecontracteerd aanbod. Zo heeft de GI niet altijd zicht op het gecontracteerde aanbod in onze regio. Ook kan er sprake zijn van wachtlijsten bij gecontracteerde aanbieders. Als niet-gecontracteerde aanbieders wel direct kunnen starten, wordt hiervoor soms gekozen. Tot slot zien we dat GI's vaak de voorkeur hebben om alle zorg bij één aanbieder in te kopen. In onze regio is dat niet altijd mogelijk binnen het gecontracteerde aanbod, waardoor sprake is van zorgstapeling bij meerdere niet-gecontracteerde aanbieders.

2. Hoewel de samenwerking op uitvoeringsniveau goed verloopt en er op regionaal niveau contractmanagementgesprekken plaatsvinden, ontbreekt er op lokaal niveau een structurele afstemming over de manier waarop GI's jeugdhulp inzetten, of deze hulp aansluit bij de hulpvraag van gezinnen en of er alternatieve lokale of gecontracteerde oplossingen mogelijk zijn. Hierdoor is er onvoldoende inzicht in de effectiviteit en rechtmatigheid van de ingezette indicaties en blijven signalen vanuit de GI's en gemeenten over knelpunten in de samenwerking te versnipperd. Dit belemmert een gerichte sturing op verbeteringen en een efficiëntere inzet van jeugdhulp.
3. Een casemanager evalueert tussentijds met de zorgaanbieder en de cliënt of de ingezette zorg voldoende doelmatig en effectief is. Wanneer de doelen (nagenoeg) zijn behaald, kan de zorg worden afgeschaald. Blijkt de zorg onvoldoende effectief, dan wordt bekeken of opschaling nodig is of dat een andere zorgaanbieder beter passend is.

Daarnaast wil de gemeente de zorg beschikbaar houden voor cliënten die deze echt nodig hebben. Daarom is het essentieel om de verordening en regeling in lijn te brengen met de voorgestelde maatregelen en de nieuw te ontwikkelen visie op het sociaal domein. Dit zorgt voor een duidelijke rechtspositie van inwoners en kaders waarbinnen zorg wel/niet geïndiceerd kan worden.

4. De casemanager is geen nieuwe functie, maar een aanvullende rol binnen de taken van de consultants. De opdracht van de casemanager is om tussentijds te beoordelen of de ingezette hulp aansluit bij de gestelde doelen, of de zorgaanbieder zich voldoende inzet om deze doelen te bereiken en of de zorg passend blijft voor de cliënt. Daarnaast is de casemanager een vast contactpersoon voor de cliënt binnen de gemeente, waardoor de klanttevredenheid toeneemt.
5. Bij het afschalen van specialistisch naar een basisproduct wordt vaak een andere medewerker ingezet, omdat gespecialiseerde medewerkers beschikbaar moeten blijven voor intensievere zorgproducten. Voor basisproducten volstaat een ander gekwalificeerd niveau medewerker.

Een geleidelijke overgangsfase tussen zorgprofessionals kan worden ingezet, zodat de overdracht zorgvuldig verloopt en continuïteit in de begeleiding of behandeling gewaarborgd blijft.

6. De gemeente Gouda kan, los van de landelijke ontwikkelingen, via de gemeentelijke verordening de afbakening van jeugdhulp concretiseren. Dit kan door specifieke kaders te stellen voor de ingekochte producten, zoals de duur, doelgroep en voorwaarden voor toekenning.
7. Het betreft andere casussen. De maatregel beschrijft het herbeoordelen van 40 casussen die tussen de €50.000 en €100.000 kosten. Er wordt bij de duurste casussen gerefereerd naar alle cliënten die €100.000 of meer per jaar kosten. Er zijn momenteel 40 casussen die op jaarbasis meer dan €100.000,- aan geïndiceerde jeugdhulp kosten.
8. De onderbouwing voor de besparingen, zoals opgenomen in het financiële overzicht, zijn beschreven in het onderzoek. De besparingen zijn gebaseerd op ervaringen van Berenschot bij andere gemeenten en interne inschattingen van de gemeente.

Om de besparing inzichtelijk te maken, is er een berekening gemaakt waarbij de resultaatscijfers uit Zwolle als basis zijn gebruikt ¹.

Onderdeel	Berekening	Uitkomst
Aantal scheidingen met kinderen per jaar in Gouda obv CBS	-	148
Percentage complexe scheidingen (obv landelijke data)	20% van 148	30
Kosten per complexe scheiding	-	€ 38.000
Totale gemeentelijke kosten per jaar	30 × €38.000	€ 1.140.000
Aantal gezinnen dat team per jaar helpt obv ervaringen Zwolle	-	31
Percentage van deze gezinnen dat normaal complex zou worden	20% van 31	7
Aantal gezinnen dat escaleert volgens Zwols model	7%	1
Aantal complexe scheidingen dat wordt voorkomen	7 - 1	6
Besparing per voorkomen complexe scheiding	-	€ 38.000
Totale besparing per jaar	6 × €38.000	€ 228.000

9. De verwachting is dat het effect van de maatregel bij herhaling ervan afneemt, omdat er geleerd wordt van de herbeoordelingen en er dus in het vervolg direct effectievere zorg wordt ingezet.
10. Het sociaal team is op dit moment nog niet geëquipeerd voor de opgave. In de nadere uitwerking van de maatregel wordt gekeken welke partijen nodig zijn voor deze verschuiving. De taakverzwaring op de werkzaamheden van de partijen vraagt enerzijds om investering (dit is meegenomen in de berekening van de besparingen). Anderzijds vraagt het om helder met elkaar af te bakenen voor welke hulp en ondersteuning een beroep kan worden gedaan op partijen in de sociale basis, de gemeente en ingekochte partijen.

¹ https://www.viaa.nl/content/uploads/Rapport-Relatie-en-scheidingsteam-Zwolle_januari2024-webversie.pdf